

Το σχολείο των Παίδων

Ο Γιωργάκης είναι έξι χρονών. Ο Γιωργάκης έχει μια πλατιά ουλή που ξεκινά από το μέτωπο του και φτάνει χαμηλά στο πίσω μέρος του λαιμού του. Τώρα είναι στην αίθουσα νηπιαγωγείου του σχολείου που στεγάζεται στο νοσοκομείο Παίδων, έχει πιάσει με τα χέρια του κηροπαστέλ και προσπαθεί να ζωγραφίσει τα παράθυρα. Η μητέρα και ο πατέρας του είναι μαζί μας έξω από την αίθουσα και τον κοιτούν με μια μικρή ανησυχία μήπως κάνει κάποια ζημιά, μα ταυτόχρονα με χαρά γιατί το παιδί τους είναι ζωηρό και χαρούμενο. Και κυρίως ζωντανό μετά από την δύσκολη εγχείριση για την αφαίρεση ενός σπάνιου όγκου μέσα από τον εγκέφαλο του. “Ήταν κακοήθης όγκος, εμείς ήρθαμε εδώ για μια ζάλη και ξαφνικά βρεθήκαμε να έχουμε τον μικρό σε αυτή την κατάσταση. Εξετάσεις και αγωνία. Φοβόμαστε την κάθε μέρα που

ξημερώνει” λέει ο πατέρας. Παραδίπλα η γυναίκα του βάζει τα κλάματα. Η Ελένη Κοπανάκη, η δασκάλα αγγλικών, την χώνει στην αγκαλιά της. “Μην κλαις, μη σε δει ο μικρός. Αφού τον βλέπεις, είναι δυνατός και θα νικήσει”. Μια δασκάλα αγγλικών που σε δευτερόλεπτα γίνεται και φίλη και ψυχολόγος και ό,τι άλλο χρειαστεί. Και αυτή ακριβώς είναι η ιδιαίζουσα σημασία αυτού του σχολείου και όλων όσων το απαρτίζουν.

Ακόμα κι αν δεν υπάρχουν παιδιά να παραβρεθούν στην γιορτή, ακόμα κι αν η αίθουσα είναι άδεια, η γιορτή πρέπει να γίνει.

17 Νοεμβρίου 2014. Είμαστε μέσα στην αίθουσα που θα γίνει η γιορτή. Έχουν ετοιμαστεί τα πάντα. Το χώρο κοσμούν φωτογραφίες από την εξέγερση του πολυτεχνείου. Μία μεγάλη παρουσίαση διαφόρων οπτικοακουστικών της εποχής εκείνης δοκιμάζεται στον υπολογιστή. Παραδίπλα ένας πιανίστας (δάσκαλος απλός σαν όλους τους άλλους και όχι μουσικός) κάνει πρόβα τα τραγούδια που θα ακούσουμε σε λίγο. Όπως όλα τα σχολεία στη χώρα πραγματοποιούν γιορτή για τα 41 χρόνια μετά το Νοέμβρη του 1973, έτσι και εδώ πρέπει να γίνει υποχρεωτικά, σύμφωνα με το Υπ. Παιδείας. Ακόμα κι αν δεν υπάρχουν παιδιά να παραβρεθούν στην γιορτή, ακόμα κι αν η αίθουσα είναι άδεια, η γιορτή πρέπει να γίνει. Διακρίνεις στα μάτια των δασκάλων ένα είδος αγωνίας για το αν θα έρθουν παιδιά. Μετά από λίγα λεπτά η αγωνία μειώνεται. Έρχεται η 7χρονη Σωτηρία, ο Γιωργάκης και άλλα 2-3 παιδάκια. Κάποια από αυτά φορούν μάσκες. Είναι και οι γονείς τους μαζί. Το τελετουργικό ξεκινά.

Ποιο σχολείο;

“Μήπως ξέρετε που είναι το σχολείο;” ρωτάμε ένα μέλος του νοσηλευτικού προσωπικού. “Ποιο σχολείο;” μας απαντάει. Μετά από αρκετή ώρα περιπλανώμενοι στα δρομάκια του Παιδων βρεθήκαμε στο Ογκολογικό τμήμα Μαριάννα Βαρδινογιάννη όπου εν τέλει στεγάζονται κάποια τμήματα από το σχολείο (νηπιαγωγείο, δημοτικό, γυμνάσιο).

“Δουλεύω χρόνια στην εκπαίδευση αλλά δε γνώριζα για την ύπαρξη του συγκεκριμένου σχολείου μέχρι που με διόρισαν από το Υπ. Παιδείας” είπε η Ελένη Κοπανάκη. “Ωστόσο αν ρωτούσατε πού είναι οι δάσκαλοι, θα σας έλεγαν. Οι περισσότεροι δεν ξέρουν ότι έχουμε αίθουσες αφού κυρίως τα μαθήματα γίνονται μέσα στους θαλάμους νοσηλείας”.

“Κάθε μαθητής αποτελεί και ένα τμήμα” λέει ο Νίκος Σαρμάς, διευθυντής του γυμνασίου. “Ειδικά στο ΤΕΝ (Τμήμα

Ενδονοσοκομειακής Νοσηλείας) και στο ογκολογικό τμήμα τα μαθήματα γίνονται στο δωμάτιο του κάθε παιδιού ενώ αρκετές φορές το μάθημα δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί καθώς το παιδί μπορεί να έχει βγει από κάποια εξέταση, εγχείρηση ή να μην αισθάνεται καλά". Στο Γυμνάσιο εργάζονται 13 καθηγητές ενώ οι ώρες διδασκαλίας είναι πολύ λιγότερες από ένα συμβατικό σχολείο. Για παράδειγμα, ο κάθε καθηγητής διδάσκει 3-4 ώρες την ημέρα και αυτές απογευματινές για να μην δημιουργούν πρόβλημα στους ιατρούς και τους νοσηλευτές τις πρωινές ώρες που πραγματοποιούν τις εξετάσεις των παιδιών.

Το νηπιαγωγείο και το δημοτικό ξεκίνησαν να λειτουργούν το 1988 ενώ το γυμνάσιο το 2001. Μέχρι και το 2010 όπου και δημιουργήθηκε το ογκολογικό τμήμα οι συνθήκες για τους καθηγητές ήταν αρκετά δύσκολες.

Τον πρώτο καιρό, γραφείο μου ήταν το πορτμπαγκάζ του αυτοκινήτου μου

"Τον πρώτο καιρό, γραφείο μου ήταν το πορτμπαγκάζ του αυτοκινήτου μου" ανέφερε ο Κώστας Κοτζιούλας συνταξιούχος πλέον και πρώτος διευθυντής του Γυμνασίου και συμπληρώνει "την εποχή που ξεκίνησε το σχολείο ήταν σε πειραματικό στάδιο, ήμασταν 15 καθηγητές σε ένα δωμάτιο 3x3. Αγωνιστήκαμε πολύ για να μπορέσουμε να φτάσουμε στο σημείο που είμαστε σήμερα". Το σχολείο δε θα ήταν έτσι όπως είναι τώρα χωρίς την πρωτοβουλία των δασκάλων και των καθηγητών.

Ένα Σχολείο για να ανήκεις

Το σχολείο αυτό αποτελεί μια συνέχεια της κανονικότητας για τα παιδιά. Αισθάνονται ότι υπάρχει μια ρουτίνα στη ζωή τους. Άλλωστε, η εκπαίδευση κατά την διάρκεια της νοσηλείας αποτελεί κομμάτι της θεραπείας. Οι γιατροί, οι κοινωνικοί λειτουργοί και οι ψυχολόγοι του νοσοκομείου είναι αυτοί που προσπαθούν να ωθήσουν και να πείσουν γονείς και παιδιά για να φοιτήσουν.

Σύμφωνα με έρευνες σε ανάλογα σχολεία του εξωτερικού, τα παιδιά νιώθουν καλύτερα όταν ακολουθούν την κανονικότητα του συμβατικού σχολείου. Για τον λόγο αυτό, άλλη μια πρωτοβουλία των δασκάλων και καθηγητών ήταν η προσπάθεια να φέρουν τα παιδιά σε επαφή με τις τάξεις των σχολείων που πήγαιναν προτού βρεθούν εδώ, με κάμερες και οθόνες στα δύο μέρη. Αυτό βέβαια είναι ένα δύσκολο έργο αφού ούτε η υποδομή υπάρχει, ούτε η υποστήριξη της πολιτείας.

Ιδιαίτερη ανακούφιση νιώθουν όταν τελικά μπορούν να παρακολουθήσουν τα μαθήματα του σχολείου, όχι στο δωμάτιο τους, αλλά στις αίθουσες. Οι γιατροί προτιμούν τα παιδιά να παρακολουθούν τα μαθήματα στις αίθουσες γιατί ενεργοποιούνται. “Φανταστείτε ένα παιδί που είναι κλεισμένο στο δωμάτιο για ένα μήνα, πόσο μεγάλη χαρά νιώθει όταν βρεθεί μαζί με άλλα παιδιά”. Το παιδί χάρη στο σχολείο αυτό νιώθει ότι ανήκει κάπου.

Τα “εισαγγελικά” παιδιά

Εκτός από τα παιδιά που φοιτούν στο σχολείο λόγω της νοσηλείας τους, υπάρχουν και τρεις ομάδες παιδιών που φιλοξενούνται στο παίδων μετά από εισαγγελικές εντολές. Παιδιά κοινωνικού αποκλεισμού, παιδιά δηλαδή από φτωχές οικογένειες ή από γονείς που δεν μπορούν να τα μεγαλώσουν, παιδιά από χώρες που βρίσκονται σε εμπόλεμη κατάσταση και παιδιά από πρώην ανατολικές χώρες.

κανονικά ο χρόνος φιλοξενίας τους στο παίδων θα έπρεπε να είναι 30 μέρες μα στις περισσότερες περιπτώσεις ο χρόνος παραμονής φτάνει και τους 8 μήνες

Αν και κανονικά ο χρόνος φιλοξενίας τους στο παίδων θα έπρεπε να είναι περίπου 30 μέρες μέχρι να μεταφερθούν σε κάποιο ίδρυμα, στις περισσότερες περιπτώσεις ο χρόνος παραμονής φτάνει και τους 8 μήνες. Μετά από πρωτοβουλία των καθηγητών και των δασκάλων (άλλη μια φορά η απουσία της πολιτείας είναι εκκωφαντική) τα παιδιά αυτά κάνουν μαθήματα για τους ίδιους λόγους με τα υπόλοιπα παιδιά. Τα προβλήματα είναι μεγάλα καθώς πολλά από αυτά δεν μιλούν ελληνικά και έχουν βιώσει τραυματικές εμπειρίες είτε λόγω ενδοοικογενειακής βίας, είτε λόγω των πολέμων. Η υποδομή είναι τόσο μικρή που φιλοξενούνται στους ίδιους θαλάμους με παιδιά που είναι άρρωστα. Εδώ ο ρόλος του καθηγητή και του δασκάλου είναι ακόμα πιο περίπλοκος και επίπονος. Η υποστήριξη της πολιτείας όχι απλά είναι μηδαμινή, μα πολλές φορές λειτουργεί αρνητικά απέναντι στις πρωτοβουλίες του εκπαιδευτικού προσωπικού. “Τυχαίνει να γνωρίζω αλβανικά” ανέφερε ο δάσκαλος Τσαντήλας Ιωάννης “και πριν λίγα χρόνια προσπάθησα να οργανώσω μια τάξη μόνο με παιδιά από την Αλβανία, καθώς όπως αντιλαμβάνεστε ο αριθμός τους είναι μεγάλος. Πολύ γρήγορα διάφοροι κύκλοι μου διεμήνυσαν να αφήσω την προσπάθεια αυτή γιατί θα έχω πρόβλημα”.

Η Πολιτεία

Το υπουργείο δεν αναγνωρίζει την ιδιαιτερότητα του σχολείου. Απόδειξη η μετατροπή των θέσεων του σχολείου σε οργανικές. “Μόλις έγινε αυτό, το σχολείο αποτέλεσε την τέλεια θέση για ανθρώπους που δεν ήθελαν να δουλέψουν, μιας και οι ώρες διδασκαλίας είναι λίγες. Έχω προσπαθήσει να αποτρέψω καθηγητές να έρθουν εδώ -γνωρίζοντας την μη καταλληλότητα τους- με απίθανους τρόπους. Τους εξηγούσα π.χ. πως θα πρέπει να κάνουν μάθημα σε παιδιά με HIV και αμέσως άλλαζαν γνώμη” λέει ο Κώστας Κοτζιούλας. “Θα ήταν προτιμότερο να υπάρχει μία επιτροπή του ίδιου του σχολείου που θα αποφασίζει ποιοι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν να διδάξουν εδώ” συνεχίζει. Στην πραγματικότητα, την απαιτούμενη εκπαίδευση την προσφέρουν οι παλαιότεροι καθηγητές και δάσκαλοι. “Δεν υπάρχει κάποια ειδική εκπαίδευση για να έρθεις στο σχολείο αυτό. Ο κάθε εκπαιδευτικός μεταφέρει στον άλλον την εμπειρία του και τις γνώσεις του” μας λέει ο Κισκηρέας Παναγιώτης που βρίσκεται στο δημοτικό από το 1988. “Έχουν υπάρξει καθηγητές και δάσκαλοι

που δεν μπόρεσαν να ανταποκριθούν στις δυσκολίες και έφυγαν". Το υπουργείο επιμένει σε μια γραφειοκρατία αποδεικνύοντας εν τέλει την άγνοια του. "Το νηπιαγωγείο, το δημοτικό και το γυμνάσιο έχουν περίπου 800 μαθητές. Ωστόσο ο αριθμός δεν είναι ακριβής. Κάθε μέρα τα στοιχεία αλλάζουν, γι αυτό κάθε μέρα βγάζουμε καινούργιο πρόγραμμα. Δεν υπάρχει σταθερός αριθμός. Μπορεί το Υπ. Παιδείας να θέλει ηλεκτρονικούς δασκάλους, με σταθερούς αριθμούς ωστόσο στο συγκεκριμένο σχολείο όλα αλλάζουν, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό μαθημάτων γίνεται στους θαλάμους" ανέφερε η διευθύντρια του δημοτικού Έυη Παπασυρίδου.

Δεκάδες φορές Υπουργοί και Υφυπουργοί παιδείας με καλούσαν λέγοντας μου πως θέλουν να κάνουν επίσκεψη στο σχολείο, μα μόλις τους έλεγα πως μπορούν να έρθουν αλλά χωρίς κάμερες τους έφευγε η όρεξη.

"Δεκάδες φορές Υπουργοί και Υφυπουργοί παιδείας με καλούσαν λέγοντας μου πως θέλουν να κάνουν επίσκεψη στο σχολείο, μα μόλις τους έλεγα πως μπορούν να έρθουν αλλά χωρίς κάμερες τους έφευγε η όρεξη. Όλα αυτά τα χρόνια μόνο ένας Υπουργός μας έκανε επίσκεψη χωρίς συνοδείες κλπ" ανέφερε ο επί 14 χρόνια Διευθυντής Γυμνασίου.

Παρόλο που τα περισσότερα σχολεία γενικής παιδείας σήμερα έχουν ελλείψεις, στο σχολείο του Παίδων αυτές είναι λιγότερες καθώς καλύπτονται από χορηγίες και προσφορές ιδιωτών.

Ο Διευθυντής του Γυμνασίου κ. Σαρμάς είπε: "Άλλο ένα πρόβλημα είναι πως, δυστυχώς, δεν υπάρχει Λύκειο λόγω περισσότερων απαιτήσεων, όπως οι πανελλήνιες. Ωστόσο, αναλαμβάνουμε μαθητές Λυκείου και ήδη έχουμε κάνει αιτήσεις στο υπουργείο για να αποκτήσουμε και Λυκειακές τάξεις".

Πυρήνας ηρώων

Η φωνή του Κώστα Κοτζιούλα στο τηλέφωνο έχει μια λογοτεχνική σταθερότητα και χροιά. Βαραίνει κάπως όταν τον ρωτάμε πως είναι η επαφή με παιδιά σε μια τόσο δύσκολη κατάσταση: “Η διδασκαλία είναι τρομερά απαιτητική και σκληρή. Βαριά συναισθηματικά. Έχω συνταξιοδοτηθεί μα αυτή την σκληρότητα που αντιμετώπισα, βλέποντας παιδιά σε τέτοια κατάσταση, την κουβαλώ ακόμα μέσα μου. Για έναν καθηγητή τα παιδιά που έχουν περάσει από αυτόν είναι τα παράσημα του. Αυτά τα παιδιά όμως είναι η δικαίωση της επιλογής μου να γίνω εκπαιδευτικός. Λίγο πριν βγω στην σύνταξη, χρειάστηκε να κάνω μάθημα σε ένα παιδάκι το οποίο μόλις είχε υποβληθεί σε εγχείρηση στον εγκέφαλο. Τα παιδιά αυτά έχουν παροδική απώλεια μνήμης. Όταν ξεκίνησα το μάθημα, δίπλα μας ήταν και η μητέρα του με το πρόσωπο της γεμάτο αγωνία. Κάποια στιγμή την ώρα που του έκανα απαγγελία ένα ποίημα το παιδί θυμήθηκε πως το είχε διδαχθεί λίγο καιρό πριν μπει στο νοσοκομείο. Γύρισα και κοίταξα την μητέρα του και είχε μεταβληθεί ολόκληρη σε ένα χαμόγελο. Αυτό

μου αρκεί.”

Σκεφτόμαστε πως όσα προβλήματα και να υπάρχουν, όσο ελάχιστη και να είναι η υποστήριξη της πολιτείας το σχολείο του Παίδων και όλο το εκπαιδευτικό δυναμικό του προσφέρει χαμόγελα και ευτυχία σε παιδιά-ήρωες. Φάρμακο ισχυρό και αποτελεσματικό όσο λίγα.

Λίγο πιο πέρα η Σωτηρία, που πηγαίνει δευτέρα δημοτικού, μας κοιτάει με τα ζωηρότερα μάτια του κόσμου και μας λέει πως θέλει να μας δώσει συνέντευξη. “Όταν μεγαλώσω θέλω να γίνω κτηνίατρος. Αγαπάω πολύ τα ζώα και θέλω να τα κάνω καλά”. Και είμαστε βέβαιοι πως θα γίνει.